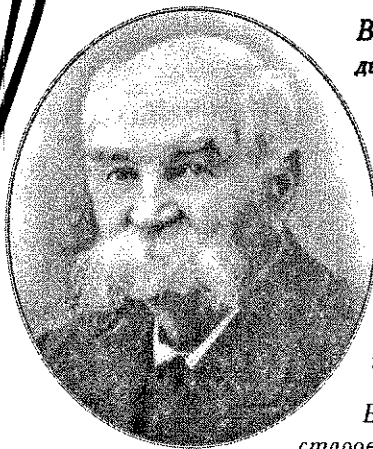

ПОРФИРІЙ ДЕМУЦЬКИЙ (1860-1927)

Видатний український фольклорист, хоровий диригент, композитор. Духовну освіту здобув у Київській духовній семінарії, де почав збирати народні пісні. Юнаком співав у хорі М. Лисенка, був його другом та однодумцем. Працюючи за фахом (лікар) у с. Охматів (тепер Черкаської області), організував народний хор, у виконанні якого вперше в Україні з концертної сцени прозвучали народні пісні з особливостями народного багатоголосся та своєрідністю манери «гуртового співу».

Визначною подією став вихід у світ у 1907 р. старовинних українських лірницьких кантів, що їх підготував до друку П. Демуцький. Завдячуючи цій публікації, українські композитори відкрили для себе невідомий пласт співацької творчості, й за короткий час в Україні виник новий жанр — обробки українських релігійних кантів, або «псалмів» для хору.

З 1918 р. П. Демуцький активно працює для утвердження в Україні незалежної церкви. Він був присутній на Першому Всеукраїнському православному церковному соборі, а в 1921—1924 роках викладав спів на спеціально створених регентських курсах УАПЦ. Саме в цей час композитор створив та переробив для сучасних церковних потреб значну кількість духовних піснеспівів.

Духовну спадщину П. Демуцького не досліджено і більшість духовних творів перебуває в рукопису. У період напруженої праці в УАПЦ композитор скомпонував «Літургію св. Іоанна Золотоуста» для жіночого хору, а також створив обробки кантів.

Літургійний цикл композитора відрізняється від більшості духовних творів його сучасників спрощеністю фактури, що має на меті відтворити народну церковну манеру співу. У цьому циклі композитор використав звичайні народні церковні мелодії, які побутували в цьому регіоні. Переважно гетерофонне триголосся втілює принципи простого кліросного співу з розлогим мелізматичним розспівуванням мелодій, октавними, квінтовими, тризвуковими паралелізмами. Знання особливостей народного виконавства, відчуття природи хорового багатоголосся дозволили П. Демуцькому створити оригінальний хоровий цикл, наповнений духом щирої релігійності, святковості та емоційного піднесення від відчуття Божого одкровення.

ПОРФИРІЙ ДЕМУЦЬКИЙ

З ЛІТУРГІЇ СВ. ІОАННА ЗОЛОТОУСТА

ПРИЙДІТЬ, ПОКЛОНІМОСЬ

Moderato

S.I
S.II
A.

Прий - діть, по - кло - ні - мося і при - па - ді - мо до Хри - ста.

Спа - си нас, Си - ну Бо - жий, що вос - крес із

мерт - вих, спі - ва - є - мо То - бі. А - ли - лу - я,

а - ли - лу - я, а - ли - лу - я.

СВЯТИЙ БОЖЕ

S.I
S.II
A.

А - мінь. Свя - тий Бо - же, Свя - тий Кріп - кий,

Свя - тий Без - смерт - ний, по - ми - луй нас.

МИЛІСТЬ МИРУ

Moderato

S.I
S.II
A.

Ми - лість ми - ру, жер - тву хва - лін - ня.

І з Тво-їм Ду - хом. Під - не - сли до Гос - по - да.

До-стой - но і пра - вед - но є по-кло - ня - ти - ся От-цю і

Си - ну і Свя - то - му Ду - хо - ві, Трой - ці Є - ди - но - сущ - ній

і Не - роз - діль - ній, Не - роз - діль - ній. Свят, Свят, Свят, Гос - подь

Са - ва-оф, пов - не не - бо і зем - ля сла - ви Тво - є - ї,

о - сан - на в виш - ніх. Бла - го - сло - вен, Хто йде ві - м'я Гос - под -

-не, о - сан - на в виш - ніх, о - сан - на в виш - ніх. А - мінь.

А - мінь. То - бі спі - ва - є - мо, Те - бе бла - го - сло - ви - мо, То -

-бі дя - ку - є - мо, дя - ку - є - мо, Гос - поди, і мо - ли - мось То -

-бі, Бо - же наш, Бо - же наш, і мо - ли - мось То - бі, Бо - же наш.

МИ БАЧИЛИ СВІТ ІСТИНИ

S.I. *Gaio*
S.II
A.

Ми ба - чи - ли світ іс - ти - ни, прий - ня - ли
Ду - ха не - бес - но - го, знай - шли ві - ру іс - тин - ну. Не - роз - діль - ній Трой -
ці по - кло - ня - є - мось, бо во - на спа - сла нас. А - мінь!

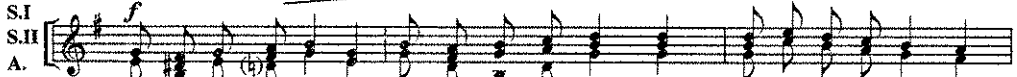
НЕХАЙ ПОВНІ БУДУТЬ УСТА НАШІ

S.I. *Marcato*
S.II
A.

Не - хай пов - ні бу - дуть у - ста на - ші по - хва - ло - ю до Те - бе, Гос - по - ди,
щоб ми ос - пі - ву - ва - ли сла - ву Тво - ю за те, що Ти спо - до - бив нас
при - час - ти - ти - ся свя - тих Тво - їх Бо - жес - т - вен - них, без - смерт - них, жи - во - твор - чих
та - їн. О - хо - ро - ни нас у Тво - їй свя - ти - ні,
щоб кож - ний день ми нав - ча - ли - ся Прав - ди Тво - є - ї.
А - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу я!

СЛАВИТИМУ БОГА

Risoluto

Сла-ви-ти - му Бо - га по-всяк час - го - ди - ну, хва-ла Йо-го чис - та

в ус-тах мо-їх ви - ну. Всю-ди дух мій бу - де Бо-гом ви-хвалять - ся:

да по-чу-ють ти-хі і воз-ве-се-лять - ся. Бла-го-сло-ви. А - мінь!

СВЯТЇ ПРАВОСЛАВНЇ УКРАЇНСЬКЇ ЦЕРКВЇ

Andante

Свя - ту Пра-во-сла-вну У-кра-їн-ську Цер - кву, пра-во-сла-вну Цер-ков-ну

Ра - ду, і Все-чес-но-го От-ця на-шо-го, ар-хі-є-пис-ко-па Ва - си -

лі - я, Мит-ро-по-ли-та Кн-їв-сько-го і Все-ї У-кра-ї - ни, па - ра-фі-

-ян свя-то-го хра - му цю - го, і всіх хри - сти-ян,

Гос - по-ди, збе - ре-жи на дов - гі лі - та!

ЛІТУРГІЙНІ ПІСНЕСПІВИ

ТИ ТВОРИШ ДУХІВ АНГЕЛАМИ СВОЇМИ

(причастиний вірш)

Andante

S. T. I
A. T. II

mf

Ти тво-риш ду-хів

В.

Ти тво-риш ду-хів Ан-ге-ла - ми Сво-ї - ми,

Ан-ге-ла - ми Сво-ї - ми, Ти тво-риш ду-хів Ан-ге-ла-ми Сво-ї - ми і слу-га-

-ми Сво-ї - ми вог-ня-не по-лу-м'я, і слу-га-ми Сво-ї - ми вог-ня-не

tr

по-лу-м'я. А - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я,

mf

а - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а -

- ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я.

ПО ВСІЙ ЗЕМЛІ

(причастиний вірш)

Andante

S.-T.I.
A.-T.II

По всій зем - лі, по всій зем - лі

B.

ро - зій - шло - ся ві - шу - ван - ня їх

і в кін - ці все - лен - но - ї сло - ва

їх. А - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли -

лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я,

а - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я,

а - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу -

я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я, а - ли - лу - я.

РЕЛІГІЙНІ КАНТИ

КАНТ ПРО СТРАШНИЙ СУД

Moderato
Soli
mp

Т.І
Т.ІІ

1. Ко - ли час при - хо - дить тре - ба по - ми - ра - ти,
2. Як Гос - подь хрест по - ка - же бла - го - вір - ним яс - ний,

Solo

В.

3

хоч я - ке ба - гац - тво тре - ба по - ки - да - ти.
в той же час, хри - сти - я - не, всім нам бу - де страш - но.

5 **Tutti**

S. A. *f*

Час го-ди - на у-пли-ва - є, Страш-ний Суд ся
 О - чи бу - дем за-кри-ва - ти, бо ве - ли - кий страх

T. **Tutti**

Час го-ди - на у-пли-ва - є, Страш-ний Суд ся
 О - чи бу - дем за-кри-ва - ти, бо ве - ли - кий страх

B. **Tutti**

Час го-ди - на у-пли-ва - є, Страш-ний Суд ся
 О - чи бу - дем за-кри-ва - ти, бо ве - ли - кий страх

8

при-бли-жа - є! Го - туй - мо - ся всі.
 бу - дем ма - ти як сой - де Хрис-тос.

при-бли-жа - є! Го - туй - мо - ся всі.
 бу - дем ма - ти як сой - де Хрис-тос.

10 *mf*

S. A. Ко-нець ві - ка прий - де, Страш-ний Суд нас-ту - пить,

12

а хто доб - ре вчи-нить, Цар-стві - я до - сту - пить.

14 *p*

S. A. M...

T. *p*

M... 4. Ой ко - ли ко - нець ві - ка
 5. Ой воз - плач - мо ми всі,
 6. Свят, свят, свят, Гос - подь,

B. *p*

M...

16

А то ді Страш-ний Суд
А на без - смерт-ний час
А по ми - луй нас Сам

іс - кон - ча - єть - ся, а то ді Страш-ний Суд
воз - ри - да - є - мо, а на без - смерт-ний час
Гос - подь Са - ва - оф, а по ми - луй нас Сам

18

при бли - жа єть - ся... М...
роз - ми - шляй сус - Хрис - мо... М...
тос... М...

при бли - жа єть ся.
роз - ми - шляй сус - Хрис - мо.
тос.

А то -
А на -
А по -

20

-ді Страш-ний Суд при - бли - жа - єть - ся.
-без - смерт-ний час роз - ми - шляй сус - мо.
-ми - луй нас Сам І сус - Хрис-тос.

pp > ppp >

М... М...
pp > ppp >

М... М...
pp > ppp >

ANTHOLOGY OF UKRAINIAN SPIRITUAL MUSIC

Serie *A* Works of Ukrainian Composers

UKRAINIAN COMPOSERS' SPIRITUAL MUSIC 20TH YEARS OF XX CENTURY

KYIV
OLENA TELIHA PUBLISHERS
UKRAINIAN FUND OF SPIRITUAL MUSIC
2004

АНТОЛОГІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ

Серія *А* Твори українських композиторів

ДУХОВНА МУЗИКА УКРАЇНСЬКИХ КОМПОЗИТОРІВ 20-Х РОКІВ XX СТ.

КИЇВ
ВИДАВНИЦТВО ІМЕНІ ОЛЕНИ ТЕЛІГИ
УКРАЇНСЬКИЙ ФОНД ДУХОВНОЇ МУЗИКИ
2004

ББК 85,93

Д 85

Д 85 Духовна музика українських композиторів 20-х років ХХ ст. / упорядкув. та спецред. М.Юрченка. — К.: Видавництво імені Олени Теліги: Український фонд духовної музики, 2004. — 224 с.: іл. — Антол. укр. духов. музики.
ISBN 966-7018-96-2

Збірник «Духовна музика українських композиторів 20-х років ХХ ст.» є черговим випуском «АНТОЛОГІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ», що її видає Український фонд духовної музики (Перший випуск — «Кирило Стеценко. Хорові духовні твори». — К., 1997, другий — «Максим Березовський. Хорові духовні твори». — К., 1998, третій — «Хвалить ім'я Господнє» / Співає церковний хор «Видубичі». — К., 2002).

До даної збірки увійшли твори визначних українських композиторів, що творили духовну музику в один із найяскравіших періодів нашої історії — час становлення української державності на початку ХХ ст. та утворення незалежної української православної церкви (УАПЦ). Піснеспіви, представлені у збірнику, є зразками тієї високої хорової культури, що утворилася в ті роки і яка репрезентує утворення національної української духовно-музичної школи.

До збірки увійшли як широковідомі твори провідних українських композиторів того часу, так і маловідомі, а також такі, що вперше друкуються з відшуканих рукописів.

Для хормейстерів, регентів, хорових співаків, музичних та церковних навчальних закладів, учених, студентів та широкого кола любителів духовної музики.

ББК 85,93

Концепція видання, упорядкування та спецредакція
Мстислава ЮРЧЕНКА

Рецензенти:

Доктор мистецтвознавства *Людмила ПАРХОМЕНКО*
Протоієрей *о. Валерій СЕМАНЦО*

Редактор *О. Веремійчик*

Коректор *Т. Северина*

Верстка *свящ. В. Романишин, Л. Козир*

Підписано до друку 30.03.2004. Формат 60х90 1/8.

Папір офсетний №1. Гарнітура Book map.

Друк офсетний. Умовн. друк. арк. 28,00. Обл.-вид. арк. 28,70.

Наклад 500 прим.

Видавництво імені Олени Теліги
Реєстраційне свідоцтво № 21638468, видане 15.02.93 р.
01010, Київ-10, вул. Івана Мазепи, 6.

Віддруковано в ОП "Житомирська обласна друкарня"
з готових діапозитивів замовника. Зам. 429.

ISBN 966-7018-96-2

© Видавництво імені Олени Теліги, 2004
© Український фонд духовної музики, 2004
© Мстислав Юрченко, 2004

ПЕРЕДМОВА

Злет творчої енергії українського народу у 20-ті роки XX ст. спричинився до справжнього феєрверка культурних явищ, серед яких не останнє місце належало хоровому мистецтву. У спадок від минулого століття Україна дістала денационалізоване музичне навчання та зруйновану професійну хорову традицію. Майже єдиною галуззю, здатною відродити національне хорове мистецтво, була церковна музика, яка мала у своєму розпорядженні струнку систему богослужбового ритуалу та плекала традиційний акапельний спів. Проте український церковний спів був сильно зрусіфікованим і українська вимова церковнослов'янського тексту, що поширилася була на російських землях у XVIII ст., упродовж XIX ст. майже повністю витіснилася російською вимовою. Але, незважаючи на дуже несприятливі умови, українська церковна культура знайшла в собі сили для того, щоб упродовж якихось десяти років не тільки зіп'ятися на ноги й утвердитися як самостійне мистецтво, а й зайняти гідне місце серед найпередовіших здобутків світової культури.

За часів УНР в Україні розпочався рух за відокремлення української церкви від Московського патріархату, який привів до утворення незалежної української православної церкви. У жовтні 1921 року на Першому Всеукраїнському православному церковному соборі було оформлено структуру Української автокефальної православної церкви (далі — УАПЦ). Відтоді розпочинається інтенсивна розбудова структури церкви, визначаються пріоритети її діяльності, залучаються провідні фахівці.

Завдання, що їх ставили перед собою провідники УАПЦ, збігалися з основними напрямками українського культурного відродження. Вони передбачали відновлення соборних принципів управління церквою, мовну реформу, поновлення старих, примусово викоринених обрядів, підтримку церковно-ритуальної творчості.

За короткий час УАПЦ стала однією з найвпливовіших церковних організацій України, до роботи в якій вдалося залучити чимало представників української інтелігенції. Документи свідчать, що майже всі провідні композитори та фахівці-музиканти (хоровики) того часу брали активну участь у діяльності церкви: К. Стеценко, М. Леонтович, Я. Яцинович, П. Гончаров, П. Козицький, М. Вериківський, М. Гайдай, В. Ступницький, С. Дрімцов, П. Демуцький, Г. Давидовський та багато інших.

Церковний спів став предметом пильної уваги провідників УАПЦ вже з перших кроків її існування. Розвиток церковного співу розглядався науковцями в усьому комплексі напрямів його функціонування: виконавство, навчання, наукова цінність тощо. Так, у постанові «Про українські церковні співи» Першого Всеукраїнського православного церковного собору Київщини (22—26 травня 1921 р.) наголошується на тому, «щоб сам народ приймав в співах активну участь; щоб мелодії і наспіви в нашій церкві були по формі цілком національні, які відповідали б духові народу», визнається необхідним розвиток загальних народних співів, організація співацької освіти, збирання матеріалів церковно-музичної творчості та навіть «утворення нового віс্মогласся»¹. Підсумковим документом, який акумулював провідні ідеї стосовно нового українського співу, стала прийнята у жовтні 1921 р. IV постановою Першого Всеукраїнського православного церковного собору «Українські церковні співи»², в якій накреслювався план необхідних заходів щодо церковного співу.

Завдяки колосальним зусиллям українських композиторів за ці роки український духовний спів збагатився значною кількістю авторських творів, аранжировок і перекладів церковних мелодій та старовинних українських кантів. Величезний масив цих творів якісно змінив саме обличчя українського церковного співу, який набув ясно виражених фольклорних рис. Насичення співу в церкві народним мелосом, формування звукової палітри на основі народнопісенних прийомів голосоведення та особливостей фактури дозволяють розглядати цей період як час утворення національної церковно-співацької школи³.

Знищення УАПЦ негативно позначалося не тільки на подальшому розвитку українського церковного співу, а й на усьому поступі національної культури. Переслідування не обминули й церковно-музичної культури, яка за роки радянської влади не мала можливості розвиватися у національному річизні. Лише у 80-ті роки XX ст., коли з'явилася можливість контактувати з українцями з-за кордону, українська духовна музика почала повертатися в Україну і звучати в програмах хорових колективів, які іноді створювалися саме з метою її поширення⁴. Проте ще й досі духовно-музична творчість того періоду не знайшла належного освітлення в музикознавчій науці⁵. Відчувається й брак самого нотного матеріалу, що збіднює репертуарну політику українських хорових і церковних колективів.

У пропонованому збірнику подано рідкісний високохудожній нотний матеріал, який представляє різні за формою та виконавським призначенням духовно-музичні твори українських композиторів того періоду. Більшість творів подано в українському літературному перекладі, якщо це передбачалося їх авторами. В інших піснеспівах оригінальний церковнослов'янський текст подається українською вимовою.

Мстислав ЮРЧЕНКО

¹ Перший Всеукраїнський православний церковний собор УАПЦ. 14-30 жовтня 1921 року. Документи і матеріали. — Київ—Львів. — 1999. — С. 476.

² Там само. — С. 318—321.

³ Юрченко Мстислав. Становлення української національної церковно-співацької школи 20-х років XX століття // Всеукраїнська міжнародна християнська асамблея. Науково-практична конференція. Додаток, повідомлення. — К., 1998. — С. 192-195.

⁴ Більшість духовно-музичних творів 20-х років XX ст. було відтворено хоровим ансамблем «Відродження» у 80—90-х роках XX ст., який створював спеціальні програми для їх популяризації.

⁵ Дія: М.Юрченко. Українська духовна музика 20-х років XX століття // Навчально-методичний посібник. — К.: КНУКіМ. — 2001.

PREFACE

Upsurge of creational energy of the Ukrainian people in the twenties of the 20th century called forth a real explosion of cultural phenomena, and choral art was not the last among them. Ukraine had inherited from the previous century denationalized musical education and ruined professional choral traditions. Church music with its strict system of worship ceremonies and cherished a capella singing turned out to be almost the only domain capable to restore the national choral art. However Ukrainian church singing was greatly Russified, and the Ukrainian pronunciation of Church Slavonic texts that had been widely used on Russian lands in the 18th century was almost completely replaced with the Russian pronunciation during the 19th century. Though notwithstanding very unfavourable conditions the Ukrainian church culture mustered all its strength not only to recovered its feet and to established itself as independent artistic phenomenon but to occupy a deserving place among the most advanced achievements of world culture.

The days of Ukrainian People's Republic generated the movement for separation of Ukrainian church from Moscow Patriarchy which resulted in establishment of autonomous Ukrainian Orthodox Church. In October 1921 the First All-Ukrainian Orthodox Church Council formed the structure of Ukrainian Autocephalous Orthodox Church (UAOC). That was the beginning of intensive development of the church structure, definition of its priorities and engagement of leading specialists.

The tasks set by the leaders of UAOC coincided with the principal trends of Ukrainian cultural renaissance. They provided for restoration of synodical principles of church management, language reform, renewal of old rites uprooted by force and support for church ritual creative work.

Shortly UAOC became one of the most influential church organizations of Ukraine that managed to engage numerous Ukrainian intellectuals. The documents show that almost all leading composers took active part in the church activities: K. Stetsenko, M. Leontovych, Ya. Yatsynkevych, P. Goncharov, P. Kozysky, M. Verykivsky, M. Gayday, V. Stupnitsky, S. Drimtsov, P. Demutsky, G. Davydovsky and many others.

From the first steps of UAOC its leaders paid close attention to church singing. The scientists considered development of church singing as a complex of all functional tendencies: performance, studies, scientific value, etc. The decree «On Ukrainian Church Songs» adopted by the First All-Ukrainian Orthodox Church Council of Kyiv region (May 22-26, 1921) emphasized that «the people itself shout actively participate in singing; melodies and songs in our church should actually have national form that corresponds to the spirit of the people», it found necessary to evolve joint singing, to establish studies for singers, to gather materials of church music and even «to create a new eight-voice manner»¹. The final document that accumulated the leading principles concerning the new Ukrainian singing was adopted in Decree IV of the First All-Ukrainian Orthodox Church Council of October 1921: «Ukrainian Church Songs»² that designed the scheme of required measures on church singing.

Due to colossal efforts of Ukrainian composers made in those years Ukrainian sacred singing was enriched with numerous original compositions, versions and translations of church melodies and ancient Ukrainian canticles. Enormous amount of these compositions changed the essence of image of Ukrainian church singing, which acquired express folklore features. Filling the singing in church with popular melos, formation of sound palette based on methods of folk song motion and specific texture allow to look at this period as the time creation of national church sensing school³.

Destruction of UAOC negatively influenced not only the further development of Ukrainian church singing but the whole pace of the national culture. Persecutions affected church music culture as well, it had no development in the national stream during the Soviet years. Only in the 80-s of the 20th century the reestablished contacts with the Ukrainians abroad permitted a slow return of the Ukrainian sacred music into Ukraine. It began to sound from programs of choral collectives which sometimes were created with the purpose of it popularization⁴. However until now the sacred and musical creative work of that period has not been duly reflected in music science⁵. Notes are scant as well, and that emasculates repertoire policy of Ukrainian choral and church teams.

This collection provides rare and highly artistic noted materials which present sacred music compositions of different form and purpose of performance written by the Ukrainian composers in that period. The majority of compositions are provided in Ukrainian literary translation if conceived by their authors. In the other chants the original Church Slavonic texts are presented with Ukrainian pronunciation.

Mstyslav YURCHENKO

¹ Перший Всеукраїнський православний церковний собор УАПЦ. 14-30 жовтня 1921 року. Документи і матеріали. — Київ, 1999. — С. 476.

² Там само. — С. 318—321.

³ Юрченко Мстислав. Становлення української національної церковно-співачької школи 20-х років XX століття // Всеукраїнська міжцерковна християнська асамблея. Науково-практична конференція. Доповіді, повідомлення. — К., 1998. — С. 192-193.

⁴ Більшість духовно-музичних творів 20-х років XX ст. було відтворено хоромим ансамблем «Відродження» у 80 — 90-х роках XX ст. Вони створювали спеціальні програми для їх популяризації.

⁵ Див.: М.Юрченко. Українська духовна музика 20-х років XX століття // Навчально-методичний посібник. — К. КМЧУМ — 2000.

ПРИМІТКИ

МИКОЛА ЛЕОНТОВИЧ (1877–1921)

Усі піснеспіви друкуються за автографами композитора з фондів Інституту рукописів ЦНБ НАН України ім. В.І.Вернадського: «Єдинородний Сине» («Слава... Єдинородний Сине»), «Милість миру», «Отче наш», «Дивное ім'я Твое, Спасе». — Ф. І. 36424 («Служба Божа на Літургії св. Іоанна Золотоуста»). — Арк. 2-3, 11-13, 15, 17; «Молебен благодарственный (подячний)». — Ф. І. 36269 [у піснеспіві «Бог Господь» позначка: Провідна мелодія 4-го гласу грецького розспіву]; «Херувимська пісня» (B-dur). — Ф. І. 36301 [мелодію запозичено з видання: «Обиход нотного пения употребительных церковных роспевов. Часть вторая. Божественная литургия. — М., 1892» (Греческого роспева 3 гласа, подобна: Творяй ангелы своя духи)]; «Хваліте ім'я Господне». — Ф. І. 36436 [наспів Києво-Печерської лаври]; «Кант св. Івану Богослову». — Ф.І. 36309 [примітка: записав П.Демуцький, пер. М.Леонтович 13 травня 1919 р.]; «Кант Почаївській Божій Матері». — Ф.І. 36410; «Дивная новина». — Ф.І. 36273 [з Поділля]; «У нашому дворі». — Ф.І. 36432 [примітка: с. Паланка].

КИРИЛО СТЕЦЕНКО (1882–1922)

Піснеспіви: «Велике славослів'я», «Благослови, душе моя, Господа», «Вірую», «Хваліте ім'я Господнє», «Херувимська пісня» № 5, «Милість миру» (з «Літургії Василя Великого»), «Милість миру» (d-moll) — друкуються за виданням: Кирило Стеценко. Хорові духовні твори // Антологія української духовної музики / Упорядкування та спецредакція М.Юрченка. К.: Український фонд духовної музики, вид-во «Гроно», 1997; «Покой, Спасе наш» — з рукописного автографа «Панахида» (послідованіє о умерших): ЦНБ НАН України, Ін-т рукописів. — Ф.І. 36863. — С. 8—9 [Дичків, 9.05.1919]. (в Україні друкуються вперше); «Пречистая Діво» — з видання: Канти й концерти, б.м., б.р. (вид. 20-х років ХХ ст.) № 10.

ОЛЕКСАНДР КОШИЦЬ (1875–1944)

«Благослови, душе моя, Господа», «Слава... Єдинородний Сине», «Херувимська пісня», «Херувимська пісня» (мелодія Г.Сковороди), «Хваліте Господа з небес», «В пам'ять вічну» — за виданням: Олександр Кошиць. Співи на Службі Божій. Літургія святого отця нашого Івана Золотоустого. На підставі старовинного українського церковного співу. — Київ—Ляйпціг: Українська накладня, Б.р. [1922 р.]; «Кант «Заступниці» («О Пресвята Мати Діво!»), «Свята Варвара» — за виданням: Релігійні канти та псалми українського народу. На мішаний хор. Аранжував О. Кошиць. — Київ—Ляйпціг: Українська накладня. Б.р. [1918 р.]; «Дар днесь пребогатий» — за виданням: Олександр Кошиць. Релігійні твори / За ред. Зіновія Лиська. Нью Йорк: Вид-во ім. З.Лиська, 1970.

ЯКІВ ЯЦИНЕВИЧ (1869–1945)

Піснеспіви Я.Яциневича друкуються за такими виданнями: «Благослови, душе моя, Господа», «Святий Боже», «Херувимська пісня», «Святу Православну Українську Церкву» — за виданням: Яциневич Я. Літургія. На мішаний хор. [Переписано з видання В.П.Ц.Ради. Київ, 1924 р. о. П.М. (о. Петром Маєвським)]; «Богородице, Діво» — з рукопису з архіву упорядника; «Кант св. Юрію» — за виданням: Канти й концерти. Б.м., б.р. № 37 (друга редакція); «Ти, Господи, поклав на голови їхні вінці (прокімен вінчання)» — з рукопису: ІМФЕ НАН України. Відділ рукописів. — Ф. 19-3/15 «Вінчання» (за народними мелодіями). — Арк. 2 (друкується вперше); «Нова радість стала» — з видання: Колядки. В обробці різних українських композиторів. Б.м., б.р. (20-ті роки ХХ ст.); «Ой в Єрусалимі рано задзвонили» (щедрівка) — з видання: Колядки. Щедрівки / Зредагував і впорядкував Василь Завітневич. — Нью-Йорк: Вид. УПЦ у США, 1967, № 190.

ГРИГОРІЙ ДАВИДОВСЬКИЙ (1866–1952)

Піснеспіви: «Святий Боже», «Єктенія сутуба», «Милість миру», «Достойно є» друкуються за виданням: Збірник літургійних піснеспівів, присвячений тисячоліттю Української православної церкви / Зредагував і впорядкував Василь Завітневич: Видання УПЦ у США, 1988; «В молитвах невисипущу Богородицю» (кондак Успінню Божої Матері) — з видання: Духовно-музыкальные сочинения свободного художника Гр. Давидовского. «В молитвах неусыпающую Богородицу». Ростов-на-Дону, б.р. Текст зредаговано за виданням: Канти й концерти. Б.м., б.р. № 27.

ПОРФИРІЙ ДЕМУЦЬКИЙ (1860–1927)

Піснеспіви: «Прийдіть, поклонімося», «Милість миру», «Ми бачили світ істини», «Нехай повні будуть уста наші», «Славитиму Бога», «Святу Православну Українську Церкву» друкуються за виданням: «Демуцький П. Літургія». — К., 1922; «Ти твориш духів Ангелами Своїми», «По всій землі» (причастіє вірші) — з рукописного автографа: ЦНБ НАН України, 1-т рукописів. — Ф.І. 35932. — Арк. 26-27 зв. Текст перекладено українською літературною мовою (друкується вперше); «Кант про Страшний Суд» — з видання: Концерти «Української республіканської капели». Серія І. Підручне видання музичного відділу Міністерства мистецтв. — К.: Друк. «І.І.Чоколів». Б.р. (20-ті роки).

ЯКІВ СТЕПОВИЙ (Якименко, 1883–1921)

«Отче наш» та «Утішителю світа» (релігійний кант) друкуються за виданням: М.Юрченко. Українська духовна музика 20-х років ХХ ст. / Навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв. — К.: КНУКіМ, 2001; «Херувимська пісня» — з рукопису: ІМФЕ НАН України, відділ рукописів. — Ф. 25/46 [Перший твір композитора. — Оп. 1, 1899] (друкується вперше).

ПЕТРО ГОНЧАРОВ (1888–1970)

«Слава... Єдинородний Сине», «Святий Боже», «Милість миру» — друкуються за виданням: Петро Гончаров. Літургія. На мішаний хор. Б.м., б.р. [Видання о. П.Маєвського]; «Христос воскрес № 1», «Христос воскрес № 2» — за виданням: Велика субота і Пасха / Зредагував і впорядкував Василь Завітневич. — Нью Йорк: Вид. УПЦ у США, 1964. № 27, 28; «Прийнявши муки»; «Воскрес із гробу»; «Утішителю душе істини» — за виданням: Петро Гончаров. Визволення. Проповідницька відправа. [Переписано з оригіналу композитора. Київ, 1925. О. П.М. (о. Петром Маєвським), 1976]; Кант «Через поле широкее» — з видання: Канти й концерти. Б.м., б.р. № 24; «Голосить вістку» (колядка) — за виданням: Колядки. Щедрівки / Зредагував і впорядкував Василь Завітневич. — Нью Йорк: Вид. УПЦ у США, 1967, № 199.

ПИЛИП КОЗИЦЬКИЙ (1893–1960)

«Світло тихе» та «Від юності моєї» друкуються за коректурою 20.10.1922 р.: ЦНБ НАН України. Ін-т рукописів. — Ф. 41498. — Арк. 6-7, 15-17. Текст виправлено згідно з правилами сучасної української церковної мови; «Богородице, Діво» (Вечіря), «Херувимська пісня» та «Щасливий чоловік» (Шлюб) — з рукописів ІМФЕ НАН України, відділ рукописів. — Ф. 47-3/119. — Арк. 3-3 зв., 37 зв.-38 зв., 47 зв.-48 (друкуються вперше); «Милість миру» — за виданням: Збірник літургійних співів, присвячений тисячоліттю Української православної церкви / Зредагував і впорядкував Василь Завітневич. Видання УПЦ у США, 1988; «Ой в гаю, гаю» — за виданням: Колядки. Щедрівки / Зредагував і впорядкував Василь Завітневич. — Нью Йорк: Вид. УПЦ у США, 1967, № 197.

МИХАЙЛО ВЕРИКІВСЬКИЙ (1896–1962)

У збірнику друкуються твори: «Прийдіть, поклонімося», «Нині відпускаєш», «Богородице, Діво», «Хваліте ім'я Господнє» — за виданням: М.Юрченко. Українська духовна музика 20-х років ХХ ст. / Навчально-методичний посібник для вищих навчальних закладів культури і мистецтв. К.: КНУКіМ, 2001; піснеспіви «Великодньої утрени» (створена 1922): «Тілом заснувши» і «Ангел вітав Благодатну», а також «Милість миру» — з рукописного зошита № 2 з архіву Вериківських (друкуються вперше).

ЗМІСТ

Передмова.....	5
Preface.....	6

МИКОЛА ЛЕОНТОВИЧ

З ЛІТУРГІЇ СВ. ІОАННА ЗОЛОТОУСТА:	Слава... Єдинородний Сине.....	9
	Милість миру.....	11
	Отче наш.....	15
З МОЛЕБНЮ ПОДЯЧНОГО:	Царю небесний.....	16
	Бог Господь.....	16
	Тобі, Бога, хвалим.....	18
	Многая літа.....	21
ЛІТУРГІЙНІ ПІСНЕСПІВИ:	Херувимська пісня (грецького наспіву).....	22
	Хваліте ім'я Господнє (наспів Києво-Печерської Лаври).....	25
КОНЦЕРТИ:	Дивное ім'я Твоє, Спасе.....	26
РЕЛІГІЙНІ КАНТИ:	Кант святому Івану Богослову.....	28
	Ой зійшла зоря (кант Почаївській Божій Матері).....	29
КОЛЯДКИ:	Дивная новина.....	30
	У нашому дворі.....	31

КИРИЛО СТЕЦЕНКО

ІЗ ВСЕНІЧНОЇ:	Велике славослів'я.....	35
З ЛІТУРГІЇ СВ. ІОАННА ЗОЛОТОУСТА:	Благослови, душе моя, Господа.....	40
	Вірую.....	42
ЛІТУРГІЙНІ ПІСНЕСПІВИ:	Хваліте ім'я Господнє.....	48
	Херувимська пісня № 5.....	50
	Милість миру (з Літургії Василя Великого).....	54
	Милість миру (d-moll).....	61
З ПАНАХИДИ:	Покой, Спасе наш.....	65
РЕЛІГІЙНІ КАНТИ:	Пречистая Діво.....	67

ОЛЕКСАНДР КОШИЦЬ

З ЛІТУРГІЇ СВ. ІОАННА ЗОЛОТОУСТА:	Благослови, душе моя, Господа.....	71
	Слава... Єдинородний Сине.....	72
	Херувимська пісня.....	74
	Херувимська пісня (харківська).....	82
	Хваліте Господа з небес (причасний вірш).....	88
	В пам'ять вічну (причасний вірш).....	91
РЕЛІГІЙНІ КАНТИ:	О Пресвята Мати Діво! (кант «Заступниці»).....	93
	Свята Варвара (псальма).....	94
КОЛЯДКИ:	Дар днесь пребогатий.....	97

ЯКІВ ЯЦИНЕВИЧ

З ЛІТУРГІЇ СВ. ІОАННА ЗОЛОТОУСТА:	Благослови, душе моя, Господа.....	101
	Святий Боже.....	104
	Херувимська пісня.....	107
	Святу Православну Українську Церкву.....	110
ЛІТУРГІЙНІ ПІСНЕСПІВИ:	Богородице, Діво.....	113
ІЗ ШЛОБУ:	Ти, Господи, поклав на голови їхні вінці (прокимен вігнання).....	114
РЕЛІГІЙНІ КАНТИ:	Кант св. Юрію.....	116
КОЛЯДКИ Й ЩЕДРІВКИ:	Нова радість стала (колядка).....	123
	Ой в Єрусалимі рано задзвонили (щедрівка).....	125

ГРИГОРІЙ ДАВИДОВСЬКИЙ

З ЛІТУРГІЇ СВ. ІОАННА ЗОЛОТОУСТА:	Святий Боже.....	129
	Єктенія сугуба.....	131
	Мілаість миру.....	132
	Достойно є.....	136
КОНЦЕРТИ:	В молитвах невисипуцу Богородицю (кондак Успінню Божої матері).....	138

ПОРФИРІЙ ДЕДУЦЬКИЙ

З ЛІТУРГІЇ СВ. ІОАННА ЗОЛОТОУСТА:	Прийдіть, поклонімося.....	143
	Святий Боже.....	144
	Мілаість миру.....	145
	Ми бачили світ істини.....	145
	Нехай повні будуть уста наші.....	145
	Славитиму Бога.....	146
	Святу Православну Українську Церкву.....	146
ЛІТУРГІЙНІ ПІСНЕСПІВИ:	Ти твориш духів Ангелами Своїми (причастний вірш).....	147
	По всій землі (причастний вірш).....	148
РЕЛІГІЙНІ КАНТИ:	Кант про Страшний Суд.....	149

ЯКІВ СТЕПОВИЙ

ЛІТУРГІЙНІ ПІСНЕСПІВИ:	Херувимська пісня.....	153
	Отче наш.....	156
РЕЛІГІЙНІ КАНТИ:	Утішителю світа.....	157

ПЕТРО ГОНЧАРОВ

З ЛІТУРГІЇ СВ. ІОАННА ЗОЛОТОУСТА:	Слава... Єдинородний Сине.....	161
	Святий Боже.....	163
	Мілаість миру.....	165
ЛІТУРГІЙНІ ТВОРИ:	Христос воскрес № 1.....	169
	Христос воскрес № 2.....	171
ІЗ ПРОПОВІДНИЦЬКОЇ ВІДПРАВИ:	Прийнявши муки.....	171
	Воскрес із гробу.....	172
	Утішителю душе істини.....	174
РЕЛІГІЙНІ КАНТИ:	Через поле широкее.....	176
КОЛЯДКИ:	Голосить вістку.....	180

ПІЛИП КОЗИЦЬКИЙ

ІЗ ВСЕНІЧНОЇ:	Світло тихе.....	183
	Богородице, Діво.....	185
	Від юності моєї.....	186
ЛІТУРГІЙНІ ПІСНЕСПІВИ:	Херувимська пісня.....	189
	Мілаість миру.....	192
ІЗ ШЛЮБУ:	Щасливий чоловік.....	197
КОЛЯДКИ:	Ой в гаю, гаю.....	199

МИХАЙЛО ВЕРИКІВСЬКИЙ

ІЗ ВСЕНІЧНОЇ:	Прийдіть, поклонімося.....	203
	Нині відпускаєш.....	204
	Богородице, Діво.....	205
	Хваліте ім'я Господнє.....	206
ЛІТУРГІЙНІ ПІСНЕСПІВИ:	Мілаість миру.....	208
З ВЕЛИКОДНЬОЇ УТРЕНІ:	Тілом заснувши.....	213
	Ангел вітає Благодатну.....	213
КОЛЯДКИ:	Ой, в чистім полі.....	214

Примітки.....	218
---------------	-----

CONTENTS

Preface (ukr.)	5
Preface (engl.)	6

MYKOLA LEONTOVYCH

FROM LITURGY OF ST. JOHN CHRYSOSTOM:	Glory to the Only-Begotten Son	9
	The Mercy of Peace	11
	Our Father	15
FROM THANKSGIVING SERVICE:	Heavenly Father	16
	God the Lord	16
	Te Deum	18
	Much years	21
LITURGIKAL SONGS:	Song of the Cherubim (greek chant)	22
	Magnification to the St. Father (chant of Kyiv-Pecherska Lavra)	25
CONCERTS:	Glorious the Yours Name	26
RELIGIOUS CHANTS:	Chant of St. John Theologian	28
	Oj the dawn is rised (About Blessed Virgin of Pochayiv)	29
CHRISTMAS CAROLS:	The News marvellous	30
	In our court yard	31

KYRYLO STETSENKO

FROM VESPER:	The great doxology	35
FROM LITURGY OF ST. JOHN CHRYSOSTOM:	Bless the Lord, Oh My Soul	40
	I Believe	42
LITURGIKAL SONGS:	Magnification to the St. Father	48
	Song of the Cherubim № 5 (c-moll)	50
	The Mercy of Peace (from Liturgy of Basil the Great)	54
	The Mercy of Peace (d-moll)	61
FROM REQUIEM:	The Rest is the ours Saviour	65
RELIGIOUS CHANTS:	All-Pure Virgin	67

OLEKSANDR KOSHYTS

FROM LITURGY OF ST. JOHN CHRYSOSTOM:	Bless the Lord, Oh My Soul	71
	Glory to the Only-Begotten Son	72
	Song of the Cherubim	74
	Song of the Cherubim (from Kharkiv)	82
	Praise the Lord in Heaven	88
	In memory eternal will be the Blessed	91
RELIGIOUS CHANTS:	Chant of «Patroness»	93
	Chant of Sancta Barbara	94
CHRISTMAS CAROLS:	The gift today is very rich	97

YAKIV YATSYNEVYCH

FROM LITURGY OF ST. JOHN CHRYSOSTOM:	Bless the Lord, Oh My Soul	101
	Holy God	104
	Song of the Cherubim	107
	Sacred Orthodox Ukrainian Church	110
LITURGIKAL SONGS:	Rejoice, o Mother of God and Virgin	113
FROM THE WEDDING:	You My God have put on their heads the rings	114
RELIGIOUS CHANTS:	Chant of St. George	116
CHRISTMAS CAROLS AND NEW YEAR'S SONGS:	Became new joy (christmas carol)	123
	Oj, in Yerusolim (new year's song)	125

HRYPORIY DAVYDOVSKYY

FROM LITURGY OF ST. JOHN CHRYSOSTOM:	Holy God.....	129
	Augmented ekteny.....	131
	The Mercy of Peace.....	132
	It is worthy.....	136
CONCERTS:	Neither the tomb nor death the Blessed Virgin.....	138

PORFYRIY DEMUTSKYY

FROM LITURGY OF ST. JOHN CHRYSOSTOM:	Come, Let Us Worship.....	143
	Holy God.....	143
	The Mercy of Peace.....	143
	We have seen the light of truth.....	145
	Let our lips fill with praise unto the Lord.....	145
	I shall glorify the God.....	146
	Sacred Orthodox Ukrainian Church.....	146
LITURGICAL SONGS:	Creating the Angels their ghosts (eucharistic verse).....	147
RELIGIOUS CHANTS:	All over the world (eucharistic verse).....	148
	Chant about terrible court.....	149

YAKIV STEPOMYY

LITURGICAL SONGS:	Song of the Cherubim.....	153
RELIGIOUS CHANTS:	Our Father.....	156
	To Comforter of Light.....	157

PETRO HONCHAROV

FROM LITURGY OF ST. JOHN CHRYSOSTOM:	Glory to the Only-Begotten Son.....	161
	Holy God.....	163
	The Mercy of Peace.....	165
LITURGICAL SONGS:	Christ has revived № 1.....	169
	Christ has revived № 2.....	171
FROM A SERVICE OF SERMON:	Having accepted torments.....	171
	Has revived is to a coffin.....	172
	To Comforter of soul's truth.....	174
RELIGIOUS CHANTS:	Through a wide field.....	176
CHRISTMAS CAROLS:	Resounding the message.....	180

PYLYP KOZYTSKYI

FROM VESPER:	Joyful light.....	181
	Rejoice, o Mother of God and Virgin.....	185
	From my youth.....	185
LITURGICAL SONGS:	Song of the Cherubim.....	189
	The Mercy of Peace.....	192
FROM THE WEDDING:	Blessed the husband.....	197
CHRISTMAS CAROLS:	Oj, in grove, grove.....	199

MYKHAYLO VERYKIVSKYY

FROM VESPER:	Come, Let Us Worship.....	203
	Now lettest Thou depart.....	204
	Rejoice, o Mother of God and Virgin.....	205
	Magnification to the St. Father.....	206
LITURGICAL SONGS:	The Mercy of Peace.....	208
FROM EASTER'S MORNING SERVICE:	Asleep in the Flesh, as Though Mortal, O King and Lord.....	213
	The Angel cried to the One full of Grace.....	213
CHRISTMAS CAROLS:	Oj, in a pure field.....	214

Notes.....		218
------------	--	-----